

Således kom jeg til at lytte til Moskva Radio.

Min far havde en gård mellem Hammerum og Ikast. Han kom hjem til hans fars gård fra Nordsjælland i 1922. Med sig havde han en én lampers radio. Den byggede han om til to lamper. Vi havde den stadig i mit hjem i 1953, da jeg var 10 år gammel. Jeg var meget interesseret i hvordan den virkede og far tog mig med på Biblioteket i Herning for at låne bøger om radio apparater. Vi gik også ind til Wolf Radio og købte en krystal, så vi kunne lave et krystalapparat. Det er en simpel radio uden batteri og strøm. Vi købte også 50 meter antenne tråd, som blev hængt op mellem lade og stuehus. Det virkede og i hovedtelefon kunne jeg høre flere mellembølgestationer.

Jeg fik mod på at lege videre og få år senere havde jeg et pænt udvalg af gamle radioer på mit værelse. Jeg fik at vide hvordan jeg så om et radiorør var defekt. Jeg fandt også ud af at "tune" radioen ved at finde de spoler og kondensatorer, som hørte til f.eks. mellembølge. Med dem kunne jeg også "flytte" skalaen, så radioens mellembånd begyndte ved omkring 160 m. Så kunne jeg høre Blåvand radio. En af radioerne blev toptunet til 208 m, som var Radio Luxemburg. Under dette arbejde opdagede jeg at der ved siden af blev talt dansk hvert aften mellem 20 00 og 21 00. Det var Moskva Radio, Den Danske redaktion. Manden der talte hed Erik Carlsen. Han talte om noget helt andet end det vi kendte fra Danmarks Radio langbølge sender. I mange år sad jeg ofte og lyttede til Carlsens reportager fra Sovjetunionen. Han havde en interessant måde at fortælle på og det kæmpe stor land, som rummer over 30 forskellige etniske grupper. En aften var emnet Moldavien og pludselig kom der interview med Niels Helvig Pedersen. Det var nok omkring 1984. Han var meget tilfreds med det han så i Sovjet. (Året efter hørte jeg ham fra DDR, i deres Danske Redaktion).

Omkring 1983 fik jeg en god kortbølgeradio. Jeg var utilfreds med den danske nyhedsformidling. Nu kunne jeg høre alverdens politiske synspunkter. Jeg fik lavede en formular, som jeg sendte til radiostationen og fik altid et glad svar på min henvendelse. Jeg sendte mange rapporter og breve til Moskva Radio og fik breve igen. Jeg skrev at jeg gerne ville se personerne og bød dem velkommen her i Esbjerg. Til min store overraskelse, sagde de, ja tak vi vil se om der kommer en lejlighed til et besøg.

På fabrikken fik jeg senere en kedelpasser Per-Benny, til hvem jeg fortalte om min hobby. Stor var min overraskelse da han sagde, Erik Carlsen er her i byen lige nu, vil du se ham? Ja det vil jeg selvfølgelig. Men hvordan byder jeg Chefredaktøren på Moskva Radio på Kaffe? Det klare jeg sagde Per-Benny, må han tage konen med? Ja.

Dusja og Erik

Moskva Radio. Erik i studiet sammen med kollega Olga.

To dage efter stod Erik Carlsen, som jeg havde lyttet til siden jeg var 14 år udenfor min dør. Kom ind, bød jeg og Erik Carlsen var hurtig henne ved min bogreol, med brillerne på. Han sagde, en sådan reol afslører vores identitet. Den blev godkendt af den gamle kommunist.

Deres livret til kaffe var Wienerbrød og uden at vide det havde jeg købt Wienerbrød. Så gik snakken og snart var det Dusja, der fortalte om tyskernes ankomst til Øst Ukraine og om hendes brev om at møde på banegården med henblik på at blive sendt til Tyskland for at arbejde. Alle yngre kvinder blev gennet ind i en kreaturvogn og deri kørte de flere dage uden mad og vand eller toilet. Dusja kom til samme sted som Erik arbejdede. Hun var i køkkenet og Erik syntes hun var så sød. De var tvangs arbejdere og gik i fangertøj med et Ø mærke på.

Erik havde været arbejdsløs i København og blev bedt af fagforeningen om at tage tilbudt arbejde i Tyskland. Efter en tid gik han til borgmesteren i den tyske by og bad om at blive gift med hans kæreste. Det var ok og han mødte op med Dusja og borgmesteren var forfærdet. Hun er slaver og De er arier, det er Dem forbudt at blive gift. Erik Carlsen var ikke til at stoppe. Han elskede Dusja og ikke racist. Han havde dygtige venner i København, som sendte ham papirer med mars ordre til ham og Dusja. Det betyder hurtigst muligt rejs til København.

Dusja og Erik fortalt meget gribende om den tid og om rejsen til Sønderjylland med mange visiteringer af tyskerne. Da de kom i de danske tog gav folk dem af deres madpakker og i København blev de skjult af venner til krigen var slut. Jeg husker ikke hvorfor de rejste til Moskva lige efter krigen, men myndigheder sendte dem til deres familie i Ukraine. Hendes familie havde ikke hørt fra Dusja siden hun forlod dem 5-6 år tidligere. Der var stor glæde over at se hende. Jeg var meget rørt over den lange beretning jeg fik af deres liv helt frem til murens fald.

For nogle år siden viste DR3 tre dokumentarfilm om Dusja Carlsens liv. Der var mange autentiske film fra krigen med helt de samme situationer som Dusja oplevede. De interviews blev optaget i deres lejlighed på Østerbro. Jeg havde den glæde at se Erik Carlsen flere gang før han døde få år senere. Vi diskuterede meget nyhedsformidling og politik.

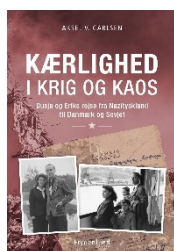
Erik Carlsen har givet mig den overbevisning at man ikke blot skal tro på alt hvad vore egne propaganda Tv-stationer bilder os ind. Man skal også høre de andre og så tage stilling. To år i Sydafrika 1982 og tre år i Kina 1994, har bekræftet mig i dette synspunkt.

Esbjerg september 2015

Jens Steensberg

<http://kommunist.dk/dusja-og-erik/> (Dusja og Erik)

<https://arbejderen.dk/kultur/90-%C3%A5r-med-dusja> (90 år med Dusja)

<https://ereolen.dk/ting/object/870970-basis%3A53846033>